

TARİHLER İTİBARIYLA YENİ TTK YÜRÜRLÜK HÜKÜMLERİNE İLİŞKİN AÇIKLAMALAR

ÖZET : Yeni Türk Ticaret Kanunu esas itibariyle **01.07.2012** tarihinde yürürlüğe girmiş bulunmaktadır. Ancak kanunun uygulamasıyla ilgili olarak yayımlanan **6103** sayılı Kanun ile Yeni Türk Ticaret Kanununda değişiklik yapan **6335** ve **6353** sayılı Kanunlar hükümleri de dikkate alındığında; yeni TTK'nun tam anlamıyla uygulamaya girmesinin belli bir zaman dilimine yayıldığını görmekteyiz. O nedenle bu Sirkülerde, yeni TTK'nun yürürlüğe girmesiyle ilgili belirlenmiş farklı tarihler ve konular açıklanmıştır.

1- 1 Temmuz 2012 Tarihi:

Bu tarih itibariyle yeni TTK genel olarak yürürlüğe girmiş olduğundan, bu tarihten sonraki ticari işlemlere ve ticaret şirketlerine aksine özel bir düzenleme bulunmadığı takdirde yeni TTK hükümleri uygulanacaktır.

Diğer taraftan **6335** sayılı Kanunun 45'inci maddesiyle Türk Ticaret Kanunu uyarınca hazırlanacak **tüzük** ve **yönetmeliklerin** TTK'nun yürürlüğü tarihinden itibaren **altı ay içinde** yürürlüğe konulacağı hükmü getirildiğinden, TTK'nun uygulamasıyla ilgili olarak **31.12.2012** tarihine kadar yayımlanacak ve uygulamaya yön verecek olan **tüzük** ve **yönetmeliklerin** de takip edilmesi gerekecektir. Ancak sözkonusu **tüzük** ve **yönetmelikler** yürürlüğe girinceye kadar, eski TTK hükümlerine dayanılarak yürürlüğe konulmuş bulunan **tüzük** ve **yönetmeliklerin** TTK hükümlerine aykırı olmayan hükümleri uygulanacaktır. (6103 Mad: 42)

Bu durumda **1 Temmuz 2012** tarihi itibariyle uygulamaya girmiş bulunan önemli birkaç konuyu belirtmek gerekirse;

a) Tek kişilik A.Ş veya Ltd Şti kurulabilecektir.

b) Yeni TTK'nun 344 ve 585'inci madde hükümlerine göre; A.Ş ve Ltd Şti kuruluşlarında nakden taahhüt edilen payların itibari değerlerinin **en az yüzde yirmibeşi tescilden önce**, gerisi de şirketin tescilini izleyen **yirmidört ay içinde** ödenmek zorundadır. Bu zorunluluk Kanunun 459'uncu maddesine göre nakdi sermaye artışlarında da geçerlidir.

c) Yeni TTK'nun **6335** sayılı Kanunla değişen şekliyle 358'inci maddesine göre; "Pay sahipleri, sermaye taahhüdünden doğan vadesi gelmiş borçlarını ifa etmedikçe ve şirketin serbest yedek akçelerle birlikte karı, geçmiş yıl zararlarını karşılayacak düzeyde olmadıkça şirkete borçlanamazlar.

Aksi takdirde Kanunun 562'nci maddesine göre, pay sahiplerine **borç verenler** üçyüz günden az olmamak üzere adli para cezasıyla cezalandırılırlar.

2- 15 Temmuz 2012 Tarihi:

Çok ortaklı kurulmuş bulunan mevcut anonim ve limited şirketlerin, herhangi bir sebeple **1 Temmuz 2012** tarihinden önce tek ortaklı duruma gelmeleri halinde; **15 gün içinde** bu durumu anonim şirketlerde yönetim kuruluna, limited şirketlerde müdüre **noter** aracılığıyla bildirmek zorundadırlar. Bildirimi alan kişiler, tebliğ tarihinden itibaren **yedi gün** içinde şirketin tek pay sahipli şirket olduğunu **tescil** ve **ilan** ettirir. Ayrıca tek pay sahibinin adı, yerleşim yeri ve vatandaşlığı da **tescil** ve **ilan** edilir. (6103 Madde: 23) Dolayısıyla mevcut şirketlerin, yeni TTK'nun yürürlüğe girmesiyle birlikte tek ortaklı şirkete dönüşme imkanı getirilmiştir.

Diğer taraftan yeni TTK'nun yürürlüğe girmesinden sonra mevcut şirketlerin tek ortaklı duruma gelmeleri halinde yapılacak işlemler TTK'nun **338, 554 ve 574'üncü** maddelerinde belirtilmiştir. Buna göre; pay sahibi veya ortak sayısı bire düşerse, durum, bu sonucu doğuran işlem tarihinden itibaren **yedi gün** içinde yönetim kuruluna ya da şirket müdürüne yazılı olarak bildirilir. Bildirimi alan kişi **yedi gün** içinde, şirketin tek pay sahipli bir anonim şirket yada tek ortaklı limited şirket olduğunu **tescil** ve **ilan** ettirir. Ayrıca, hem şirketin tek pay sahipli olarak kurulması hem de payların tek kişide toplanması halinde tek pay sahibinin adı, yerleşim yeri ve vatandaşlığı da **tescil** ve **ilan** edilir.

3- 1 Ekim 2012 Tarihi:

Yeni TTK'nun uygulanmasıyla ilgili olarak bu tarihe kadar yapılması gereken işlemler aşağıda açıklanmıştır.

a) Yönetim Kurulu Üyelerine İlişkin İşlemler:

Anonim şirket yönetim kurulu üyeliğine, bir **tüzel kişinin temsilcisi** olarak seçilmiş bulunan **gerçek kişinin, 1 Ekim 2012** tarihine kadar istifa etmesi ve onun yerine tüzel kişinin ya da başkasının yönetim kurulu üyesi olarak seçilmesi gerekmektedir. Çünkü TTK'nun 359/2'inci maddesinde; "bir tüzel kişi yönetim kuruluna üye seçildiği takdirde, tüzel kişiyle birlikte, tüzel kişi adına, tüzel kişi tarafından belirlenen, sadece bir gerçek kişi de **tescil ve ilan** olunur. Tüzel kişi adına sadece, bu tescil edilmiş kişi toplantılara katılıp oy kullanabilir." hükmü bulunmaktadır.

Diğer taraftan herhangi bir sebeple yönetim kurulu üyeliğinin boşalması durumunda da yeni yönetim kurulu üyesinin yukarıda belirtildiği şekilde seçilmesi gerekmektedir.

b) Şirket Müdürlerine İlişkin İşlemler:

Yeni TTK'nun **Limited Şirket Müdürleriyle** ilgili 623'üncü maddesinde; "şirketin yönetimi ve temsili, müdür sıfatını taşıyan bir veya birden fazla ortağa veya tüm ortaklara ya da üçüncü kişilere verilebilir. En azından bir ortağın, şirketi yönetim hakkının ve temsil yetkisinin bulunması gerekir.

Şirketin müdürlerinden biri bir tüzel kişi olduğu takdirde, bu kişi bu görevi tüzel kişi adına yerine getirecek bir gerçek kişiyi belirler." hükmü yer almaktadır. Ayrıca 624'üncü maddesinde; "şirketin birden fazla müdürünün bulunması halinde, bunlardan biri, şirketin ortağı olup olmadığına bakılmaksızın, genel kurul tarafından müdürler kurulu başkanı olarak atanır." hükmü bulunmaktadır.

Dolayısıyla **6103** sayılı Kanununun 25'inci maddesine göre; "tüm ortakların hep birlikte müdür sıfatıyla şirket işlerini idare ve şirketi temsil ettiği **limited şirketlerde de 1 Ekim 2012** tarihine kadar yeni TTK'nun **623. Maddesinde** belirtilen hükümlerinin gereği yerine getirilmek zorundadır.

c) Sözleşmelerden Bileşik Faizin Çıkarılması:

Yeni TTK'nun 8/2'inci maddesinde; "üç aydan aşağı olmamak üzere, faizin anaparaya eklenerek birlikte tekrar faiz yürütülmesi şartı, yalnız cari hesaplarda her iki taraf bakımından da ticari iş niteliğinde olan ödünç sözleşmelerinde geçerlidir. Şu şartla ki, bu fıkra, sözleşenleri **tacir olmayanlara uygulanmaz.**" hükmü bulunmaktadır.

Yukarıda belirtilen madde hükmü uyarınca, faizin anaparaya eklenerek birlikte tekrar faiz yürütülmesini öngörmüş bulunan ve **her iki tarafı tacir olmayan cari hesap sözleşmelerinin 1 Ekim 2012** tarihine kadar değiştirilmesi gerekmektedir. (6103 Mad: 9)

4- 31 Aralık 2012 Tarihi:

a) Tutulacak Ticari Defterler ve Tasdik Zamanları:

Yeni TTK'na göre tutulacak ticari defterler ile tasdik zamanları Kanununun 64'üncü maddesinde düzenlenmiştir. Buna göre ticari defterler;

i) Muhasebeyle ilgili Olanlar; Yevmiye Defteri, Defteri Kebir ve Envanter Defteri.

ii) Muhasebeyle ilgili Olmayanlar ise; Pay Defteri, Yönetim Kurulu Karar Defteri ve Genel Kurul Toplantı ve Müzakere Defteri, olarak belirlenmiştir.

Fiziki ortamda tutulacak yukarıda belirtilen **ticari defterlerin açılış onaylarının**, kuruluş sırasında ve kullanılmaya başlanmadan önce notere yaptırılması gerekmektedir. Bu defterlerin izleyen faaliyet dönemlerindeki açılış onaylarının ise, defterlerin kullanılacağı faaliyet döneminin ilk ayından önceki ayının sonuna kadar notere yaptırılması gerekmektedir. Ancak Pay

Defteri ile Genel Kurul Toplantı ve Müzakere Defteri yeterli yapıtları bulunmak kaydıyla izleyen faaliyet dönemlerinde de açılış onayı yaptırılmaksızın kullanılmaya devam edilebilecektir.

Dolayısıyla **01.01.2013 tarihinden itibaren** kullanılacak muhasebe ile ilgili defterlerin **en geç 31.12.2012** tarihine kadar açılış onaylarının notere yaptırılması gerekmektedir. İşletmenin muhasebesiyle ilgili olmayan defterlerin ise kullanılmadan önce, açılış onaylarının notere yaptırılması gerekmektedir. Aksi takdirde **dörtbin Türk Lirası** idari para cezası uygulanacaktır.

b) Kobi Ölçütlerinin Belirlenmesi:

Yeni TTK'nun değişen haliyle 1522'nci maddesinde; "küçük ve orta büyüklükteki işletmeleri tanımlayan ölçütler, TOBB ve Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumunun görüşleri alınarak, Gümrük ve Ticaret Bakanlığı tarafından **yönetmelikle** düzenlenir. Bu ölçütler bu Kanunun ilgili tüm hükümlerine uygulanır." hükmü bulunmaktadır.

Diğer taraftan **6103** sayılı Kanunun değişiklik 42'nci maddesinde; "Türk Ticaret Kanunu veya bu Kanun uyarınca hazırlanacak **tüzük** ve **yönetmelikler**, Türk Ticaret Kanunu'nun yürürlüğü tarihinden itibaren **altı ay içinde** yürürlüğe konulur." hükmü yer almaktadır. Dolayısıyla başta münferit ve konsolide finansal tabloların düzenlenme zorunluluğuna ilişkin hükümler olmak üzere, yeni TTK'nun uygulanmasında dikkate alınacak KOBİ ölçütlerinin **31.12.2012** tarihine kadar yayımlanacak bir yönetmelikle belirlenmesi gerekmektedir.

c) Bağımsız Denetim Yaptıracak Şirketlerin Belirlenmesi:

TTK'nun geçici 1'inci maddesine göre; Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu, değişik işletme büyüklükleri, sektörler ve kar amacı gütmeyen kuruluşlar itibarıyla Türkiye Muhasebe Standartlarının uygulanmasına ilişkin farklı düzenlemeler yapmaya yetkili olmasına rağmen, **6335** sayılı Kanunla TTK'nun 397'nci maddesine eklenen (4) numaralı fıkra ile; "**TTK'nun 398'inci maddesi kapsamında denetime tabi olacak şirketlerin Bakanlar Kurulunca belirlenmesi**" esası getirilmiştir.

Yeni TTK kapsamında UFRS'ye uygun düzenlenmiş finansal tabloların uluslararası Denetim Standartlarına uygun denetimi **01.01.2013** tarihinden itibaren başlayacağına göre, en geç bu tarihten önce de denetim yaptıracak şirketlerin Bakanlar Kurulunca belirlenmesi gerektiğini düşünmekteyiz.

5- 01.01.2013 Tarihi:

a) Ticari Defterlerin TTK'na Uygun Tutulması:

Yeni TTK'nun 64'üncü maddesine göre; "her tacir ticari defterleri tutmak ve defterlerinde, ticari işlemleriyle ticari işletmesinin iktisadi ve mali durumunu, borç ve alacak ilişkilerini ve her hesap dönemi içinde elde edilen neticeleri, bu Kanuna göre açıkça görülebilir bir şekilde ortaya koymak zorundadır."

Kanun maddesinin ilk halinde yer alan defterlerin uluslararası muhasebe standartlarına uygun Türkiye Muhasebe Standartlarına uygun olarak tutulması gerektiğine ilişkin hüküm **6335** sayılı Kanun ile kaldırılmıştır. Dolayısıyla **01.01.2013** tarihinden itibaren tutulacak ticari defterlerde eskiden olduğu gibi yine Vergi Usul Kanunu ağırlıklı kayıt yapılmaya devam edilecektir. Diğer bir ifade ile yeni TTK'nda yapılan değişiklik, yasal defter kayıtlarının tutulmasına yönelik değil, sadece dönem sonu mali tablolarının UFRS'ye dönüştürülmesi kapsamında kalmıştır.

Ancak her ne kadar yasal kayıtlar, VUK'na göre tutulmaya devam edilecek olsa da, yeni TTK'nun 65 - 87'nci maddeleri arasında düzenlenmiş bulunan **kayıt, saklama** ve **ibraz yükümlülüklerine** uyulması gerekmektedir.

Özellikle yeni TTK'nun 66'ncı maddesinde öngörülen "**Envanter**" çıkarma hükümlerine uyulması bir zorunluluktur. Zira bu maddede öngörülen usule aykırı olarak envanter çıkaranlara Kanunun 562'nci maddesine göre **dörtbin** Türk Lirası idari para cezası kesilecektir. O nedenle **01.01.2013** tarihli açılış envanterinin gerçeğe uygun çıkarılması gerekmektedir.

6- 14 Şubat 2013 Tarihi:

a) Şirketlerin Eski Türlerine Dönmesine Sağlanan İmkan:

Yeni TTK'nun geçici 4'üncü maddesinde; "herhangi bir ticaret şirketi veya kooperatif bu **Kanunun yayımı tarihinden itibaren iki yıl içinde** eski türlerine dönmeleri halinde aşağıdaki hükümlere tabi olurlar." hükmü yer almaktadır.

Bu hüküm ile ticaret şirketleri ve kooperatifler istemeleri halinde daha kolay usul ve esaslarla eski türlerine dönebilmelerine imkan getirilmiştir. Yeni TTK **14 Şubat 2011** tarihinde yayımlandığına göre, bu geçici madde hükmünden yararlanabilme imkanı **14 Şubat 2013** tarihinde sona ermektedir.

b) Bağlı Şirketin Hakim Şirketin Paylarına Sahip Olması:

Türk Ticaret Kanunu'nun 201'inci maddesinin birinci fıkrasında "bir sermaye şirketinin paylarını iktisap edip karşılıklı iştirak konumuna bilerek giren diğer bir sermaye şirketi, iştirak konusu olan paylardan doğan toplam oylarının sadece dörtte birini kullanabilir" şeklinde öngörülmüş bulunan oy haklarının kullanılmasına ilişkin sınırlamaya dair hüküm, anılan Kanunun yayımı tarihinden itibaren **iki yıl sonra** (14 Şubat 2013) yürürlüğe girecektir. (6103 sayılı Kanun Mad:19)

7- 31 Mart 2013 Tarihi:

a) Denetim Firmasının Seçilmesi:

Yeni TTK'nun geçici 6'ncı maddesine göre; Bakanlar Kurulunca denetime tabi olacak şirketler kapsamına alınan firmaların **31.03.2013** tarihine kadar, denetim yapacak denetim firmasını seçmesi ve ticaret siciline tescil ettirerek Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi'nde ilan etmesi gerekmektedir. Aksi takdirde denetim firması, şirketin merkezinin bulunduğu yerdeki asliye ticaret mahkemesince atanacaktır.

Diğer taraftan TTK'nun 408'nci maddesine göre; Kanunda öngörülen istisnalar dışında denetim firmasının seçimi ile görevden alınması Genel Kurulun görev ve yetkileri arasında bulunmaktadır.

b) Mevcut Denetçilerin Görev Sürelerinin Dolması:

6762 sayılı eski TTK'na göre A.Ş'de görev yapmakta olan denetçilerin görevleri de **31.03.2013** tarihi itibariyle sona ermektedir. Kanunun geçici 6'ncı maddesine göre denetime tabi olmayan şirketlerin denetçilerinin de görev süresi bu tarih itibariyle sona ermektedir. Zira yeni TTK da A.Ş. nezdinde kurum olarak belirlenmiş bulunan "**Denetleme Kurul**"ları kaldırılmış bulunmaktadır. Bu nedenle de Bakanlar Kurulu tarafından denetim yaptırma zorunluluğu dışında bırakılan sermaye şirketlerinde **31.03.2013** tarihinden itibaren "**Denetçi**" yada "**Denetleme Kurulları**" kalmayacaktır.

Ancak **31.12.2012** tarihinde veya özel hesap dönemi dolayısıyla daha sonraki bir tarihte sona erecek olan dönemin **bilançosu**, eski TTK'na göre seçilmiş bulunan denetçi tarafından denetlenecektir.

c) Defter Kapanış Tasdiklerinin Yaptırılması:

Yeni TTK'nun 64/3'üncü maddesine göre "**Yevmiye Defteri**" ile "**Yönetim Kurulu Karar Defterinin**" kapanış onayının, izleyen faaliyet döneminin üçüncü ayının sonuna kadar (31.03.2013) notere yaptırılması gerekmektedir. Bu defterlerin elektronik ortamda tutulması halinde kapanışa ilişkin noter onayı aranmayacaktır.

Yasa maddesinin ilk halinde kapanış onaylarının **altıncı ayın sonuna** kadar yaptırılması gerektiğine ilişkin hüküm bulunmasına rağmen, 6335 sayılı yasa ile **üçüncü ayın sonuna** çekilmiştir. Çünkü yeni TTK'nun 514'üncü maddesine göre dönem sonu finansal tabloların en geç izleyen faaliyet döneminin üçüncü ayının sonuna kadar çıkarılması ve yönetim kurulunca kabul edilerek denetim firmasına sunulması öngörülmektedir. Yapılan değişiklik ile bu konudaki tutarsızlık giderilmiştir.

8- 01 Temmuz 2013 Tarihi:

a) Esas Sözleşmelerin Uyumlu Hale Getirilmesi:

Anonim şirketler esas sözleşmelerini ve limited şirketler şirket sözleşmelerini, yeni TTK'nun yürürlük tarihinden itibaren **oniki ay içinde** (01.07.2013) Türk Ticaret Kanunu'yla uyumlu hale getirmek zorundadırlar. Bu süre içinde gerekli değişikliklerin yapılmaması halinde, esas sözleşmedeki ve şirket sözleşmesindeki düzenleme yerine Türk Ticaret Kanununun ilgili hükümleri uygulanır. Gümrük ve Ticaret Bakanlığı bu maddede öngörülen süreyi ancak bir yıla kadar uzatabilir. (6103 sayılı Kanun Mad:22)

b) İnternet Sitesinin Oluşturulması:

Yeni TTK'nun 1524'üncü maddesi hükmü uyarınca internet sitesi oluşturma, internet sitesine TTK'nun öngördüğü içeriği yükleme ve bu içeriği sürekli olarak güncelleme yükümlülüğü, Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl sonrası olan **01.07.2013** tarihinden itibaren yürürlüğe girecektir.

Ancak yeni TTK'nda internet sitesiyle ilgili olarak öngörülen düzenlenmeler **denetime tabi olmayan sermaye şirketleri hakkında uygulanmayacaktır.** (Madde: 1524/6)

Kanun maddesinin yürürlük tarihi **01.07.2013** olarak belirlenmiş olmasına rağmen, 6335 sayılı Kanunla eklenen geçici 8'inci maddesindeki; "1524'üncü maddenin yürürlüğe girdiği tarihten **önce kurulan denetime tabi sermaye şirketlerinden internet sitesine sahip olanlar** söz konusu maddenin yürürlüğünden itibaren **üç ay içinde** internet sitelerinin belli bir bölümünü 1524'üncü maddedeki içeriklerin yayımlanmasına özgülemek, **internet sitesi olmayanlar ise** aynı süre içinde internet sitesi açmak ve bu sitenin belli bir bölümünü anılan maddedeki içeriklerin yayımlanmasına özgülemek zorundadır." hüküm gereğince, internet sitelerinin fiili kullanım tarihleri **1 Ekim 2013** tarihine kaymış olacaktır.

9- 31 Aralık 2013 Tarihi:

a) Finansal Tabloların Çıkarılması:

Yeni TTK'na göre Türkiye Muhasebe Standartlarına uygun olarak düzenlenmesi gereken finansal tabloların, genel hesap dönemi itibariyle çıkarılma tarihi **31 Aralık 2013** tarihidir. Ancak geçmiş yıla ait finansal tablolar ile gerekli karşılaştırmayı yapabilmek için **31.12.2012** tarihli finansal tablolarında düzeltilmesi gerekecektir.

Daha önce belirtildiği üzere, Kanunun 514'üncü maddesine göre; şirketlerin yönetim kurulları **2013** hesap dönemine ait, Türkiye Muhasebe Standartlarında öngörülmüş bulunan finansal tablolarını, eklerini ve yönetim kurulunun yıllık faaliyet raporunu, **bilanço gününü** (31.12.2013) izleyen hesap döneminin **ilk üç ayı içinde** hazırlayarak, genel kurula sunmak sorundadırlar.

Saygılarımızla...

